

MILJØ-
DIREKTORATET

REVISJONSRAPPORT

FORSVARSBYGG
Grev Wedels plass 5
0151 Oslo

Oslo, 27. mai 2016

Deres ref.:
Jan-Rune Samuelsen

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2016.031.R.miljodir
Saksbehandler:
Alexander Kristiansen

Revisjonsrapport: Revisjon ved Forsvarsbygg, Regionfelt Østlandet

Kontrollnummer: 2016.031.R.miljodir

Kontaktpersoner ved revisjonen:

Fra virksomheten:
Jan-Rune Samuelsen

Fra Miljødirektoratet:
Alexander Kristiansen

Andre deltagere fra Miljødirektoratet:
Britt Endre

Resultater fra revisjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra revisjonen som ble presentert hos Forsvarsbygg, Regionfelt Østlandet under sluttmøtet den 13. mai 2016. Revisjonen ble gjennomført i tidsrommet 11. - 13. mai 2016. Rapporten er å anse som endelig.

Miljødirektoratet avdekket 4 avvik og ga 1 anmerkning under revisjonen.

Avvik:

- Forsvarsbygg følger ikke reguleringen for fluorholdige klimagasser (f-gasser)
- Virksomhetens måleprogram har noen mangler
- Det er mangler ved virksomhetens oppfølging av oljeholdig avløpsvann
- Deponi for kulefangermasser er ikke sikret mot uvedkommende og det gir økt risiko for at tildekkingen kan skades og øke faren for forurensning

Anmerkninger:

- Rutinen for farlig avfall og merking kan forbedres

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Forsvarsbygg, Regionfelt Østlandet må sende en skriftlig bekreftelse innen 25. august 2016 som dokumenterer at avvik er rettet.

Oppfølgingen etter revisjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

27. mai 2016	Alexander Kristiansen	Einar Knutsen
dato	kontrollør Miljødirektoratet	seksjonssjef

Kopi av rapporten sendes til:

- Fylkesmannen i Hedmark ved miljøvernavdelingen
- Åmot kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: FORSVARSBYGG	
Organisasjonsnr.: 975950662	Eies av:
Bransjenr. (NACE-kode): 84.220 - Forsvar	

Kontrollert enhet

Navn: Forsvarsbygg, Regionfelt Østlandet	Anleggsnr.: 0429.0002.02
Kommune: Åmot	Fylke: Hedmark
Anleggsaktivitet: Skyte- og øvingsfelt	Gebysats: 3
Tillatelse gitt: 18. mars 2004	Sist endret: 11. oktober 2011

2. Bakgrunn for revisjonen

Formålet med revisjonen er å vurdere om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Miljødirektoratet har blant annet undersøkt om:

- virksomhetens system for internkontroll er hensiktsmessig og dekkende
- aktiviteter utføres slik som beskrevet og uttalt
- virksomheten når sine mål og driver sin virksomhet innenfor egne rammer og de rammene som myndighetene har satt

Revisjonen ble gjennomført ved å:

- granske dokumenter
- intervju sentralt plasserte personer i organisasjonen
- verifisere (ved stikkprøvekontroll) at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis
- Befaring

Revisjonens tema

- Styringssystem
- Utslipp til vann
- Avfall
- Måleprogram
- Miljøriskovurderinger
- Bruk av øvingsområder og skytebaner
- Støy
- Vibrasjoner
- F-gasser

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under revisjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under revisjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under revisjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter revisjonen

Forsvarsbygg, Regionfelt Østlandet plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Miljødirektoratet skal kunne avslutte saken, må Forsvarsbygg, Regionfelt Østlandet innen 25. august 2016 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (postmottak@miljodir.no) til Miljødirektoratet v/Alexander Kristiansen.

4. Gebyr for revisjonen

Forsvarsbygg, Regionfelt Østlandet er ved denne revisjonen plassert i gebyrsats 3 (jf. varselbrev fra Miljødirektoratet datert 22. januar 2016). Dette betyr at dere skal betale kr. 86 900,- i gebyr for revisjonen. Faktura ettersendes. Vedtaket om gebyr er hjemlet i forurensningsforskriftens § 39-8 om gebyr for systemrevisjon (flerdagstilsyn).

Gebyrets størrelse kan eventuelt klages inn til Miljøverndepartementet (jf. forvaltningsloven § 28). Klagefristen er tre uker fra 27. mai 2016. Klagen bør være skriftlig, begrunnet, og skal sendes via Miljødirektoratet. Miljødirektoratet viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på www.miljodirektoratet.no (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Forsvarsbygg følger ikke reguleringen for fluorholdige klimagasser (f-gasser)

Avvik fra:

Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften) kapittel 6a, jf. forordning (EF) nr. 842/2006 om visse fluorholdige klimagasser (F-gass-forordningen), artikkel (2) 3, 5 (6), 7 og (EF) nr. 1494/2007, artikkel 2 - 4 og (EF) nr. 303/2008, artikkel 2,4,7 og (EF) nr. 1516/2007, artikkel 2 - 10.

Kommentarer:

Forsvarsbygg har ca. 90 kjøle- og fryseanlegg i Rena leir med fluorholdige klimagasser (f-gasser). Det ble avdekket følgende under revisjonen:

1. Virksomheten kan ikke dokumentere at de har benyttet sertifisert virksomhet for service/vedlikehold av sine anlegg
2. Virksomheten kan ikke dokumentere at det har blitt gjennomført lekkasjetesting i henhold til regelverket
3. Virksomheten kan ikke dokumentere at det er ført tilfredsstillende utstyrshistorikk i forbindelse med lekkasjetesting, service, påfylling og annen relevant arbeid med kjøle- og fryseanlegg
4. Virksomheten har ikke tilstrekkelig merking av kjøle og fryseanlegg

Punkt 1 til 3 omfatter alle anlegg ifølge virksomheten med unntak av et anlegg i bygning 3 (kantina) hvor det ble fremlagt dokumentasjon på at sertifisert virksomhet har gjort service og vedlikehold, gjennomført lekkasjetesting i henhold til regelverket og ført tilfredsstillende utstyrshistorikk for perioden 2013, 2014 og 2015.

Vedrørende punkt 4 om merking så ble det gjort en stikkprøvekontroll om kjøle- og fryseanleggene var merket med kjølemedium, mengde og setningen «inneholder fluorholdige klimagasser som omfattes av Kyotoavtalen» Det er et krav at alle anlegg nyere enn april 2008 skal ha denne merkingen. For anlegg eldre enn april 2008 kan dette eventuelt tas inn i en journal. For de kontrollerte anleggene ble det funnet at alle var merket med kuldemedium og mengde, mens kun et anlegg i bygning 37 hadde med setningen.

Et anlegg i bygg 37 er i oversikten til Forsvarsbygg oppført med kjølemedium R 22. Under stikkprøvekontrollen ser vi at dette anlegget er merket med R134a.

Forsvarsbygg har laget en god oversikt over alle sine kjøle- og fryseanlegg. Virksomheten opplyser under revisjonen at de vil skifte ut alle R22 anlegg i løpet av 2016 og at dette er lagt inn i budsjett og vedlikeholdsplanen. Virksomheten har inngått avtale med sertifisert virksomhet om vedlikehold/service og lekkasjekontroll. Virksomheten la fram utskrift fra vedlikehold (Incit Xpand) som viser en plan for kontroll og service i henhold til kravene i F-gass reguleringen.

Avvik 2

Virksomhetens måleprogram har noen mangler

Avvik fra:

Tillatelse til Forsvarsbygg datert 18. mars 2004, endret 11. oktober 2011, punkt 9.1
Utslippskontroll/måleprogram

Kommentarer:

Virksomheten har krav i tillatelsen til å utarbeide et måleprogram. Måleprogrammet skal inngå i virksomhetens dokumenterte internkontroll. Målinger skal gjennomføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp. Måleprogrammet skal beskrive trinnene i målingen og begrunne valgte metoder. Virksomheten skal også vurdere usikkerheten i de forskjellige trinnene i en måling. For utslipp til vann vil dette minst være prøvetagning og analyse. Miljødirektoratet har utdypet krav til måleprogram i publikasjonen «Forventninger til industriens utslippskontroll», TA 2748-2010. Denne publikasjonen var også vedlegg II i brev datert 10. desember 2010 som ble sendt til all landbasert industri med utslippstillatelse.

I TA 2748-2010 «Forventninger til industriens utslippskontroll» er det gitt klare føringer. Blant annet skal måleprogrammet omfatte alle komponenter som er uttrykkelig regulert gjennom grenseverdier i tillatelsen eller i forskrifter, og andre komponenter som er rapporteringspliktige. Måleprogrammet skal beskrive og begrunne prøvetagingsfrekvens som sikrer representative prøver og de ulike trinnene i målingen, slik som prøvetaking analyse og beregning. Det forventes at metoder som benyttes ved prøvetaking er beskrevet. Videre skal måleprogrammet beskrive hvordan måle- og beregningsprogrammet fastlegges og hvem som har ansvaret for å utarbeide og gjennomføre det. Når målinger eller deler av slike utføres av eksterne (konsulent, laboratorium) skal disse være akkreditert for de aktuelle tjenestene. Virksomheten skal bruke oppgitt usikkerhet fra eksterne. Virksomheten skal gjennomgå og kvalitetssikre alle resultater fra målingene. Også om det er eksterne som gjennomfører målingene.

Virksomheten har ikke samlet måleprogrammet i ett felles dokument, men måle- og utslippsprogrammet utgjøres av to hoveddokumenter:

- For utslipp til vann, grunn og resipientovervåkning utgjøres måleprogrammet av dokumentet «Revidert forslag til Vann- og grunnovervåkning ved Regionfelt Østlandet, Rødsmoen øvingsområde og Rena Leir, datert 31. mars 2014.
- For støy utgjøres måleprogrammet av dokumentet «Utslippstillatelsen for Rena leir, Rødsmoen og Regionfelt Østlandet (18. mars 2004) Forslag til overvåkningsprogram Støy», datert 21. desember 2004.
-

I tillegg et det flere dokumenter som inneholder opplysninger som vil være en naturlig del av et måleprogram. (for eksempel kartbok over prøvetagingspunkter fra Golder)

Virksomheten benytter eksterne konsulenter til å utarbeide måleprogram i samarbeid med interne ressurser. Dette gjelder både for utslipp til vann, resipientovervåkning og støy.

I tillatelsens punkt 3.2 Utslipp fra skytebaner for lettkalibrede våpen er det krav til pH i avløpsvann. Virksomheten opplyste under tilsynet om at det ikke er avløpsvann fra disse banene. Banene er konstruert slik at det ikke blir avløpsvann ved at målområdet for prosjektiler er innebygd. Det er følgelig heller ikke noe måleprogram for dette punktet i tillatelsen.

I tillatelsens punkt 6.6 Vibrasjoner er det krav til vibrasjoner ved eksisterende boliger og fritidshus/hytter, og det kreves at kravene i NS 8176 skal overholdes. Virksomheten opplyste under tilsynet om en rapport «Støy og vibrasjoner fra Regionfelt Østlandet- Målinger hos naboer i forbindelse med øving på regionfeltet», datert 2. desember 2008. Rapporten gir følgende konklusjoner: 1) Det finnes korrelasjon mellom lydtrykk og induert vibrasjon i bygning 2) Ved ekstrapolering til maksimalt tillatt lydtrykk og bruk av den etablerte korrelasjon oppnås vibrasjonsverdier rett over klasse C i NS 8176. Klasse C er anbefalt for nybygg, mens klasse D er anbefalt for eksisterende boliger. Rapporten opplyser også at konklusjonene er basert på en grov vurdering beheftet med stor usikkerhet. Virksomheten opplyste under tilsynet at det basert på denne rapporten er konkludert med at tillatelsens krav til vibrasjoner er oppfylt og virksomheten har derfor ikke vibrasjoner som en del av måleprogrammet. Virksomheten kunne ikke under tilsynet dokumentere denne beslutningen i interkontrollen.

Virksomhetens måleprogram har følgende feil og/eller mangler:

- I måleprogram for utslipp til vann «Revidert forslag til Vann- og grunnovervåkning ved Regionfelt Østlandet, Rødsmoen øvingsområde og Rena Leir, datert 31. mars 2014:

- Aluminium, som er regulert i tillatelsens pkt 3.2, mangler i tabell 2 side 13 som en parameter som skal måles ved utslipp til elver og bekker ut av feltet. Miljødirektoratet gjør samtidig oppmerksom på at det er utført målinger av denne parameteren.
 - Det er ikke helt samsvar mellom beskrivelsen av prøvetagning på side 13 og i de retningslinjene (betegnet «Instruks for prøvetagning og innsending av prøver») som analyseleverandøren utleverer sammen med ferdig merkede prøvebeholdere
 - Det er ikke referert til hvilken standard de forskjellige metallene skal analyseres etter. Miljødirektoratet fikk under tilsynet opplyst at dette står i analyserapportene som mottas fra analyseleverandøren og også finnes i underlagsmateriale for nye avtaler med analyseleverandør.
 - Det er ikke referert til hvilken standard prøvetagning skal utføres etter.
 - Det mangler en vurdering av usikkerheten knyttet til måleprogrammet, generelt og for de enkelte deler slik som prøvetagning og analyse. Det er ikke angitt noen usikkerhet for analysene som utføres av analyseleverandør. De analyserapporter som ble framlagt under tilsynet viste ikke noe angivelse av usikkerheten.
- I måleprogrammet for støy «Utslippstillatelsen for Rena leir, Rødsmoen og Regionfelt Østlandet (18. mars 2004) Forslag til overvåkningsprogram Støy», datert 21. desember 2004
 - Måleprogrammet er ikke revidert eller oppdatert siden 2004. Programmet beskriver hvordan det skal foregå en trinnvis utbygging av programmet frem til 2010.
 - Virksomheten har en oljeutskiller ved vaskehall i Rena Leir som er knyttet til kommunalt nett.
 - Måling av oljeinnhold i vannet etter oljeutskiller og før påslipp til kommunalt nett er ikke med i måleprogrammet

Avvik 3

Det er mangler ved virksomhetens oppfølging av oljeholdig avløpsvann

Avvik fra:

Tillatelse til Forsvarsbygg datert 18. mars 2004 med endring av 11. oktober 2011 punkt 3.10 Oljeholdig avløpsvann fra verksteder o.l, Forskrift om begrensnig av forurensning, kapittel 15 Krav til utslipp av oljeholdig avløpsvann.

Kommentarer:

I virksomhetens tillatelse er det stilt krav til å rense avløpsvann tilfredsstillende og vist til forskrift om utslipp av oljeholdig avløpsvann og om bruk og merking av vaske- og avfettingsmidler. Denne forskriften er nå tatt inn i Forurensningsforskriften som kapittel 15 Krav til utslipp av oljeholdig avløpsvann.

I paragraf 15-7 står blant annet:

- Ved utslipp av oljeholdig avløpsvann skal oljeinnholdet ikke overstige 50 mg/l.
- Oljeholdig avløpsvann skal før utslipp passere sandfang eller lignende renseinnretning dimensjonert for maksimal reell vannbelastning. Nødvendig sikkerhet mot akuttutslipp skal ivaretas.
- Den fastsatte grenseverdien nevnt i første ledd må overholdes under normale driftsforhold. Virksomheten skal ha dokumentasjon som viser hvordan grenseverdiene overholdes.

- Det skal være tilrettelagt for å ta representative prøver og utføre målinger av avløpsvannet fra nye renselinjetninger. Prøvene skal analyseres av laboratorier som er akkreditert for de aktuelle analysene.

Virksomheten har minst en oljeutskiller med utslipp til kommunalt nett. En oljeutskiller i Rena Leir behandler vaskevann fra en vaskehall og overflatevann fra fyllestasjon for parafin til store kjøretøy. Under tilsynet ble oljeutskilleren befart og prøvetakingspunkt for rensert vann ble påvist. Virksomheten har ikke gjennomført målinger av oljeinnholdet i avløpsvannet og kunne ikke dokumentere at kravet til oljeinnhold på mindre enn 50 mg/l vann er overholdt.

Virksomheten kunne under tilsynet ikke opplyse om hvor mange oljeutskillere med utslipp til vann det er i Rena Leir.

Avvik 4

Deponi for kulefangermasser er ikke sikret mot uvedkommende og det gir økt risiko for at tildekkingen kan skades og øke faren for forurensning

Avvik fra:

Tillatelse til Forsvarsbygg datert 18. mars 2004 med endring av 11. oktober 2011 punkt 7.2.2 og Lov om vern mot forurensning og om avfall (Forurensingsloven) § 7 plikt til å unngå forurensning

Kommentarer:

Forsvarsbygg har avsluttet et deponi for farlig avfall for kulefangermasse fra leirskyttebanen i Rena leir. Deponiet er bygget opp med barrierer og toppdekke med bentonitt. Tillatelsen sier at driftsansvarlig plikter å sørge for vedlikehold, overvåking og kontroll av deponiet, samt drift av forurensningsreducerende installasjoner etter at deponiet er avsluttet, så lenge forurensningsmyndigheten mener det er nødvendig for å hindre forurensning fra deponiet. Under revisjonen ble det avdekket at det hadde vært fysisk aktivitet på deponiet og at gress og urter var borte på to store felt på siden og toppen av deponiet. Deponiet er lett tilgjengelig for de som bruker leirskyttebanen eller andre, og er ikke gjort utilgjengelig for personer for eksempel ved merking, informasjon eller inngjerding. Dersom tildekkingen av deponiet utsettes for slitasje ved fysisk aktivitet vil det kunne gi økt fare for forurensning.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Rutinen for farlig avfall og merking kan forbedres

Kommentarer:

Under revisjonen ble det framlagt en prosedyre for håndtering av farlig avfall i Østerdal Garnison. Den beskriver hvordan alt personell ved Østerdal Garnison, samt besøkspersonell skal sortere og levere farlig avfall til riktig avfallspunkt. Det er beskrevet hva som er farlig avfall og hvor farlig avfall skal leveres.

Rutinen er noe mangelfull i beskrivelsen av hvordan organiseringen og mellomlagring av farlig avfall er i driftsbygg (eksempel garasje eller småverksteder). Rutinen er litt uklar i forhold til praksis for deklarerings av farlig avfall. I prosedyren står det både at «Det skal alltid leveres deklarasjonsskjema

godkjent av Miljødirektoratet ved innlevering av farlig avfall» og at «Forsvarsbygg har avtale med avfallsrenovator og deklareringsen av farlig avfall er inkludert i avtalen.»

Det ble gjennomført stikkprøver av lagring av farlig avfall i Rena Leir. Det ble avdekket følgende:

- I miljøkontainer (Garasjegata øst) var det merket opp på veggen hvilke farlig avfallstyper som skal lagres hvor. I kassen hvor det var merket maling, lim og lakk var det i tillegg til disse avfallstypene lagret flere kanner med ukjent farlig avfall. Det var ikke merket et eget område for ukjent farlig avfall. Det ble gitt opplysninger under revisjonen at de skal skaffe en kontainer til for å lagre kun ukjent farlig avfall.
- KESK garasjen hadde mellomlagring av farlig avfall og restavfall. Fat med spillolje som sto utenfor garasjen var ikke merket med innhold og oppi fatet var det 3 tomme plast- flaske/ poser. De grønne plastbeholderne for restavfall var ikke merket med unntak av en.
- I verksted (Garasjegata øst) var det mellomlagring av farlig avfall i 3 fat på paller merket med innhold på lokket. Et fat merket med oljefilter, et fat merket med oljefiller og et merket både med spraybokser og spillolje

8. Andre forhold

Samordning

Tillatelsen dekker et stort geografisk område, med tre definerte hovedområder der det foregår forskjellig aktivitet: Rena leir, Rødsmoen og Regionfelt Østlandet. Forsvarsbygg er eier av tillatelsen og eier øvingsområder og bygningsmasse på området. Det er Forsvaret som leietager som utfører de aktiviteter som er grunnlag for reguleringen i tillatelsen ved at det utføres skyting, sprengning og manøvrer i øvingsområdene. Forsvarsbygg og Forsvaret har flere avtaler som beskriver fordeling av ansvar og hvordan samarbeid skal foregå for å sikre at krav i tillatelsen overholdes samt at virksomhetens miljømål oppnås. Det foreligger blant annet en «Samhandlingsavtale om bestemmelsene for miljøstyring mellom Forsvarsbygg markedsområde Østlandet og Operasjonstøtte avdeling hæren Plassmajor Rena» fra 2016. Kapittel 5 er en ansvarsmatrise som blant annet fordeler det praktiske ansvaret for de enkelte punkter i utslippstillatelsen.

Måling og overvåkning

Virksomheten har valgt å gjøre kompletterende målinger til de parametere som er regulert i tillatelsen, for eksempel måles andre metaller, pH og turbiditet, og virksomheten bruker dette i korrelasjonsanalyser. Virksomheten ser på mulighet for å gjøre tiltak i Rødsmoen for å søke å redusere utslippene av kobber og bly internt i feltet.

9. Gjennomføring

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

- Formøte 1. april 2016: Forberedende møte for å planlegge revisjonen.
- Åpningsmøte 11. mai 2016: Informasjon fra Miljødirektoratet om gjennomføringen av revisjonen
- Intervjuer og verifikasjoner fra 11. mai 2016 til 12. mai 2016.
 - 15 personer ble intervjuet
 - befaringer til følgende steder:
 - Målestasjon for meteorologi og støy i Rødsmoen

- Internt prøvetagingspunkt RØ31 ved branndam/bane A
- Prøvetagingspunkt RØ26, i Ygla
- Deponi for skytevollmasser i Rena Leir
- Garasje KESK og et annet verksted
- Farlig avfall konteiner, Rena Leir
- F-gass anlegg i bygning 37, 3 og 5
- Oljeutskiller ved vaskehall/fyllestasjon for parafin
- Avsluttende møte 13. mai 2016: Oppsummering med presentasjon av resultatene.

I vedlegg 1 har vi satt opp en oversikt over deltakerne på revisjonen.

10. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

11. Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- F-gass forordningen

Brosjyrer/infoark utdelt:

- M-144: Informasjon til operatører av utstyr som inneholder FLUORHOLDIGE LKIMAGASSER
- M-145: Informasjon til teknisk personell og bedrifter som arbeider med utstyr som inneholder FLUORHOLDIGE KLIMAGASSER
- M-421 Avfallsdeklarering.no, faktaark om elektronisk avfallsdeklarering

VEDLEGG 1

Deltagere ved Miljødirektoratets revisjon ved Forsvarsbygg, Regionfelt Østlandet , 11. - 13. mai 2016

I tabellen under har vi satt opp en oversikt over funksjonene til de personene som deltok under formøtet, åpningsmøtet og det avsluttende møtet. Intervjuene er også med i tabellen.

Funksjon	Formøte	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Miljøkoordinator FB/MOØ	X	X	X	X
Senioringenior/ Eiendomsinformasjon (lyd)	X	X	X	X
Leder SØF/MOØ	X	X	X	X
Miljøvernkonsulent, Forsvaret	X	X	X	
Miljøvernoffiser, Forsvaret	X	X	X	X
NK Plassmajor, Forsvaret	X	X	X	X
Driftsplanlegger, Forsvarsbygg		X		X
Driftstekniker, EOS		X	X	
Leder utleieservice, Forsvarsbygg		X		X
Sjef Rødsmoen, Forsvaret		X	X	X
Verneombud SØF, Forsvaret		X		
Driftstekniker, FB Rena Leir		X		
Plassmajor, Rena Leir		X	X	X
Fung leder SØF miljø, FB stab		X	X	
Sjef, Regionfelt Østlandet		X	X	X
Driftstekniker, FB		X		
Leder forsyningsservice, FB		X	X	X
Leder HMS IK, FB		X		
Eiendomssjef MO Østlandet, FB		X	X	X
Bruker av SMART, Telemarksbataljon			X	

Miljødirektoratets revisjonsgruppe:
Alexander Kristiansen, revisjonsleder
Britt Endre, revisor
Roar Gammelsæter, saksbehandler

Dokumentunderlag for Miljødirektoratets revisjon ved Forsvarsbygg, Regionfelt Østlandet , 11. - 13. mai 2016

Nedenfor har vi satt opp en liste over dokumenter som var spesielt viktige som dokumentunderlag for revisjonen, og som går utover lover forskrifter og lignende (for eksempel fra virksomhetens prosedyresamling):

- Innholdsfortegnelse Forsvarsbygg (FB) Internkontrollsystem og av disse var følgende prosedyrer/dokumenter viktige:
 - Overvåkningsprogram for vann og grunn
 - Overvåkningsprogram for støy

 - Samhandlingsavtale for miljøstyring mellom FB og Forsvaret
 - Leieavtale SØF mellom FB og Forsvaret
 - Retningslinjer for forsvarssektorens miljøstyring
 - Forsvarsbygg miljøstrategi 2016-2020
 - Miljøhandlingsplan

 - ROS analyse Rødsmoen, ROS analyse Regionsfelt Østlandet
 - Ledelsens gjennomgang av ROS analyser

 - Overordnede prosedyrer for miljøstyring
 - Prosedyrer for øving og trening i SØF
 - Prosedyre for avfallshåndtering
 - Prosedyre for måling, kontroll mm
 - Prosedyrer for kartlegging av miljøaspekter

- Innholdsfortegnelse Forsvaret, Miljøstyringssystem Østerdal Garnison (internkontroll)
- Håndbok for Skyte og Øvingsfelt, 2014/6
- Rapport, Overvåkning av avrenning 2014
- Rapport, Overvåkning av avrenning 2015
- Miljøårsrapport 2015
- Rapport Støy og vibrasjoner fra Regionfelt Østlandet, 2008
- Instruks for prøveinnsamling og innsending av prøve (vann)
- Diverse avtaler med leverandører av analysetjenester
- Avfallsplan Forsvarsbygg Markedsområde Østlandet
- Forsvaret Folder om kildesortering
- Forsvarsbygg Prosedyre for risikovurdering
- Forsvarsbygg Prosedyre for kontroll med miljøresultatene
- Forsvarsbygg HMS-Årshjul
- Forsvarsbygg Diverse utskrifter fra vedlikeholdssystem vdr F-gass anlegg og vedlikehold